

CAMMINGHA
SCHOOL

GEDRAGSPROTOCOL

Januari 2023

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING.....	3
1. GEWENST GEDRAG	4
1.1 De Vreedzame School als uitgangspunt.....	4
1.2 Regels met betrekking tot gedrag	5
2. ONGEWENST GEDRAG	6
2.1 Hoe handelt de school en wat is de communicatie naar ouders	6
2.2 Wat is ongewenst gedrag/pesten	8
2.3 Preventie.....	9
2.4 Aanpak van conflictsituaties en pestgedrag	9
2.5 Stappen bij ongewenst gedrag	11
2.6 De begeleiding bij pestgedrag:	12
2.7 Adviezen aan de ouders van betrokken partijen.....	14
2.8 Mediatie	14
3. REGISTRATIE.....	14
3.1 Incidentenregistratie.....	14
4. EXTRA BIJLAGE: PROTOCOL GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG OUDERS.....	15
4.1 Samenvatting.....	15
4.2 Ongewenst gedrag in oplopende mate.....	15

ALGEMEEN

Gegevens van de stichting

KS Fectio

Telefoon: 030-6381121

Website: www.ksfectio.nl

E-mail: info@ksfectio.nl

Gegevens van de school

Camminghaschool

Camminghalaan 27d

3981 GD Bunnik

Telefoon: 030-6569653

Website: www.camminghaschool.nl

INLEIDING

De Camminghaschool is een “thuis voor elk talent”. Kinderen, leerkrachten en ouders gaan op een prettige manier met elkaar om. Iedereen moet zich thuis kunnen voelen bij ons op school. Een voorwaarde om je thuis te kunnen voelen, is een veilig pedagogisch klimaat. Dit draagt bij aan het welbevinden van onze leerlingen en leerkrachten en leidt tot betere leerresultaten en meer werkplezier. Onderwijs wordt gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van school en ouders. Om goed onderwijs te kunnen bieden, is het belangrijk dat leraren, ouders en leerlingen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben. Ook gaan wij er van uit dat eenieder zich bewust is van zijn rol in en rond de school en daar naar handelt.

Daarom hebben wij ons beleid op het gebied van sociale veiligheid vastgelegd en werken wij continu aan de uitvoering en de verbetering daarvan. In dit document staat beschreven welke stappen de school neemt en wat er van de leerlingen en ouders wordt verwacht.

De omgangsregels en de schoolafspraken nemen we hierin mee. Daarnaast geven we ook aan wat wij als ongewenst gedrag zien.

Op de Camminghaschool willen we een klimaat en een cultuur scheppen, waarin pro sociaal gedrag de norm is: gedrag dat niet alleen gericht is op het eigen welzijn, maar ook op dat van anderen. Om gewenst gedrag te stimuleren geven wij het goede voorbeeld aan onze leerlingen. We beseffen dat ondanks dit alles het niet te voorkomen is dat er soms ongewenste gebeurtenissen plaatsvinden.

In dit gedragsprotocol is omschreven wat wij verstaan onder gewenst en ongewenst gedrag (van leerlingen, maar ook van ouders en medewerkers) en op welke wijze wij als school daarmee omgaan. Daarbinnen is een bijzondere plaats voor pestgedrag. Pesten is een vorm van ongewenst gedrag, gericht op een medeleerling met een bedreigend en vooral systematisch karakter. Dit onderdeel van het protocol noemen wij het “pestprotocol”. Voor medewerkers is er een apart gedragsprotocol. Dit heet ‘Gedragscode voor medewerkers KS Fectio’ en is als bijlage bijgevoegd.

Aan een bepaalde gedragsuiting kan een onderliggend conflict liggen tussen leerlingen. Kinderen leren bij ons op school in eerste instantie conflicten zelf op te lossen middels de handvatten van de Vreedzame School. Indien leerlingen er samen niet uitkomen of een conflict dreigt te escaleren, dan roepen zij de hulp in van de zogenaamde mediators. Deze zijn hier speciaal voor opgeleid vanuit De Vreedzame School o.l.v. Hans Scheltema vanuit de CED-groep. Ook twee teamleden, te weten: Annette Uijtewaal en Ruben van Wijk zijn hiertoe opgeleid. Zij leiden ieder jaar ook nieuwe leerlingen uit groep 6 op. Indien mediatie niet helpt zal er te allen tijde een volwassene ingeschakeld worden. De uitkomst van mediatie wordt ook altijd gedeeld met de groepsleerkracht. Het is voor alle betrokkenen van belang dat er een volgbare rechtvaardigheid zit in ons handelen. Dat kan betekenen dat wij soms bewust afwijken van het gedragsprotocol, in gevallen waarbij de onderliggende intentie van het ongewenste gedrag daarom zou vragen. Te denken valt aan licht versturend gedrag dat te maken heeft met een gedragsstoornis bij de leerling. Ons handelen zal dan gericht zijn op het verminderen en zo mogelijk voorkomen van dit gedrag, op basis van dan specifiek te bepalen maatregelen en hulpmiddelen voor de betreffende leerling. Op welke manier we afwijken van dit gedragsprotocol wordt besproken met de ouders van de betreffende leerling en de intern begeleider. We zullen andere ouders hoogstens op de hoogte stellen dát er afgeweken wordt, omdat de professional dit effectiever acht.

De werkwijze van de school in geval van een incident of een calamiteit, zoals ongevallen brand etc., anders dan een incident op het gebied van sociale veiligheid, is omschreven in het ontruimingsplan. Dit plan omvat onder andere de werkwijze van de bedrijfshulpverlening (BHV) van onze school als onderdeel van MFA Kersentuin.

1. GEWENST GEDRAG

1.1 De Vreedzame School als uitgangspunt

Op school werken we met de methode 'De Vreedzame School'. Deze methode is gebaseerd op de hedendaagse visie op de ontwikkeling van sociale competentie bij kinderen.

'De Vreedzame School is een compleet programma voor basisscholen voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen'. (bron: www.vreedzaam.net)

Iemand is sociaal competent als hij / zij zowel rekening houdt met zijn eigen belangen als met die van een ander. En dat hij / zij dit doet volgens de waarden en normen die in de samenleving gelden. Hiervoor zijn kennis, vaardigheden en een juiste houding nodig:

- Kennis heeft te maken met weten en kennen;
- Vaardigheden hebben te maken met doen en kunnen;
- Houding heeft te maken met willen en durven.

Er zijn natuurlijk ook andere aspecten van invloed op de houding van een kind. Bijvoorbeeld de gevoelens van een kind en het beeld dat hij of zij van zichzelf en de ander heeft.

Op school gebruiken wij SCOL (Sociale Competenties Observatie Lijst) als meetinstrument om het sociale klimaat in kaart te brengen. Tevens vullen wij twee keer per jaar, na gesprekken met de leerlingen, het sociogram in. Vanuit SCOL ontleen we 8 gedragscategorieën. Deze zijn:

1. Ervaringen delen

Kinderen vertellen elkaar, of u, wat ze meemaken. Leuke verhalen, maar ook negatieve dingen. Bijvoorbeeld door een grapje met elkaar te maken, maar ook door het aan de juf (of aan u) te vertellen als er iets naars gebeurd is.

2. Aardig doen

Kinderen zijn aardig voor elkaar. Bijvoorbeeld door een ander een keer te helpen, of door iemand een complimentje te geven.

3. Samen spelen en werken

Kinderen doen dingen met elkaar. Ze overleggen met elkaar, maken afspraken of bedenken activiteiten om samen te doen. Bijvoorbeeld als ze vragen of ze mee mogen doen aan een spelletje, of als ze afspreken wat ze zullen gaan spelen.

4. Een taak uitvoeren

Kinderen kunnen zelfstandig een taak doen. Bijvoorbeeld de planten water geven of hun schoolwerk afmaken. Maar ook: doorzetten als het niet meteen goed gaat.

5. Jezelf presenteren

Kinderen maken contact met andere kinderen. Bijvoorbeeld door een praatje te maken met kinderen die ze niet kennen of door in de groep iets te vertellen.

6. Een keuze maken

Kinderen kunnen zelf kiezen op grond van eigen overwegingen en kunnen de gevolgen van hun keuze overzien. Ze kunnen ook op een beslissing terugkomen.

7. Opkomen voor jezelf

Kinderen zorgen goed voor zichzelf. Door er bijvoorbeeld iets van te zeggen als iemand voordringt, of als iemand zich niet aan een afspraak houdt.

8. Omgaan met ruzie

Kinderen lossen zonder slaan een ruzie op. Bijvoorbeeld door eerst te luisteren naar wat de ander eigenlijk wil. Of door af en toe een beetje toe te geven.

- Naast de lessen die gegeven worden vanuit de methode, worden aan het begin van het schooljaar de omgangsregels van school door leerkrachten en leerlingen samen besproken en worden er aanvullende groepsregels vastgesteld. Ook komen de consequenties aan de orde.
- Leerlingen, leerkrachten, directie en ouders zorgen in samenwerking met elkaar voor de bewaking van een goed pedagogisch klimaat waarbij wenselijk gedrag positieve aandacht krijgt. Binnen het thema Vreedzame School proberen we eenmaal per jaar een ouderavond te organiseren met een actueel onderwerp.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis van de ouders) is van groot belang. Positief gedrag wordt gestimuleerd in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar conflicten uitgesproken worden. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Twee keer per jaar (oktober en april) wordt de SCOL (sociale competentie observatielijst) van ieder kind ingevuld. De kinderen worden dan beoordeeld op hun sociale vaardigheden. Vervolgens ontstaat een overzicht van de sterke en de minder sterke kanten van een leerling en van de groep. De leerkracht gebruikt dit om zo nodig extra ondersteuning te bieden. Extra ondersteuning wordt t.z.t. met ouders besproken en vastgelegd in een groepsplan of een individueel plan. De uitkomsten worden sowieso per leerplein besproken. Bij zorgsignalen worden ouders betrokken en is er iedere 6-8 weken een gesprek.
- Twee keer per jaar wordt de SCOL door leerlingen in groep 6-7-8 ingevuld. De leerlingen beoordelen hun eigen sociale vaardigheden. De leerkracht gebruikt dit om de mening van de leerkracht en die van de leerling te vergelijken en zo nodig extra ondersteuning te bieden. De kinderen zien hun eigen sterke kanten en aandachtspunten door middel van picto's in een grafiek. De leerkracht bespreekt met de kinderen deze overzichten. We gebruiken verschillende samenwerkingsvormen: kringgesprekken, het voorlezen of vertellen van verhalen, rollenspelen en andere spelvormen om kinderen positief betrokken te maken bij elkaar. Opmerkelijke gebeurtenissen positief en negatief worden genoteerd in ParnasSys. Bij notities – signaal kunnen positieve zaken beschreven worden. Negatieve bij de incidentregistratie.

1.2 Regels met betrekking tot gedrag

Her en der in de tekst wordt al verwezen naar de Gouden Regels zoals wij ze hier op school hanteren. U vindt ze aan het einde van dit document nogmaals. Deze vijf regels dekken voor ons de lading omtrent het gedrag van ons allemaal en hoe we in de school met elkaar omgaan.

1. Wij respecteren dat iedereen anders is.
2. Wij zijn verantwoordelijk voor het effect van ons gedrag.
3. Wij helpen elkaar, zodat iedereen met rust en plezier kan werken.
4. Wij lossen problemen en conflicten samen op.
5. Wij gaan zorgzaam met elkaar en met de spullen om.

In de klassen werken we met de methode 'De Vreedzame School'. Alle kinderen krijgen ieder jaar 38 lessen. In deze lessen worden alle aspecten die horen bij helpend gedrag en samenwerking binnen (en rond) de school behandeld.

2. ONGEWENST GEDRAG

Gedrag is overal. Zo ook het zoeken naar de grenzen waarbinnen wij zouden willen dat het gedrag van onze leerlingen zich begeeft. Uit praktijkervaring blijkt dat er veel grijze gebieden zijn: wanneer gaan spel en ontdekking over in verstoring of probleemgedrag? En wat doen wij dan als onderwijsprofessionals?

Onderstaande tabel geeft weer welke vormen van ongewenst gedrag wij herkennen, wat het handelen van de school is en op welke wijze wij hier ouders bij betrekken. In alle gevallen die hieronder beschreven worden is er een belangrijke regel waar wij rekening mee houden:

Wat is het effect op de groep? Zodra het gedrag belemmerend is voor de groep, een ander (ernstig) belemmert of het is gezagsondermijnd dan grijpen wij in zodat het groepsproces niet verstoord wordt. Kortom: het effect mag niet botsen met de Grondwet (onze vijf gouden regels).

Gedrag	Voorbeelden	Registratie in ParnasSys
<i>Pro sociaal</i>	Doet mee, luistert, voert opdrachten uit, werkt/speelt conform de afspraken	nee
<i>Licht verstorend gedrag</i>	Geintjes, lollig bedoelde opmerkingen	Nee/ ja, gemaakte afspraken.
<i>Verzet</i>	Werkweigering, uitdaging, brutale antwoorden, liegen, herhaaldelijk niet luisteren.	Nee/ ja, indien hier met ouders afspraken over gemaakt worden.
<i>Probleemgedrag</i>	Vernieling schooleigendommen en spullen van anderen, wegglopen van school.	ja
<i>Ernstig probleemgedrag</i>	Verbale agressie, (lichte) vechtpartijen, stelen.	ja
<i>Zeer ernstig probleemgedrag</i>	(zware) fysieke agressie, bedreiging, jeugdcriminaliteit.	ja

2.1 Hoe handelt de school en wat is de communicatie naar ouders

Gedrag	Handelen school	Communicatie ouders
<i>Pro sociaal</i>	Preventie is het halve werk. Als leerkracht vertoon je voorbeeldgedrag. Beloon gewenst gedrag door positieve bekrachtiging: <ul style="list-style-type: none"> • Non-verbale communicatie • met de leerling (knikje, • oogcontact, duim, etc.) • Verbale communicatie (gericht benoemen van wenselijk gedrag en het maken van een compliment), dan wel vooraf afgesproken beloning. Dit zowel op individueel als groepsniveau op gepaste wijze. Beloon niet alles. 'Normaal' gedrag moet ook normaal zijn.	Ontwikkeling in groepsgedrag wordt besproken in oudergesprek. Welzijn en gedrag is onderdeel van de oudergesprekken; in het eerste kindgesprek, het talentgesprek, staat dit centraal.
<i>Licht verstorend gedrag</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Positieve bekrachtiging van wel gewenst gedrag. • Niet negeren maar op rustige toon aanspreken op gewenst gedrag. 	Licht verstorend gedrag is onderdeel van de oudergesprekken.

	<ul style="list-style-type: none"> • Waarschuwen door de leerkracht, bij voorkeur als een 'ik' boodschap. • Zo nodig (bij herhaling) voeren van preventiegesprek met leerling na de les. 	<p>Bij het voeren van preventiegesprekken ouders daarvan op de hoogte brengen (mondeling of telefonisch). Eventueel gemaakte afspraken vastleggen in ParnasSys</p>
<i>Verzet of herhaling van het licht verstorende gedrag</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Positieve bekrachtiging van wel gewenst gedrag. • Niet negeren maar ook niet in het middelpunt van de belangstelling zetten. • Voer een preventiegesprek en leg dit met de leerling vast in een notitie in ParnasSys. • De leerling wordt herinnerd aan de gevolgen bij een volgende misdraging door de leerkracht. • Na drie herhalingen wordt het 'waarschuwings-traject' ingezet. • Op rustige toon aanspreken op gewenst gedrag. • Eventueel kort verwijderen uit de klas (naar een andere groep), gevolgd op de consequentie uit het preventiegesprek. 	<p>Verzet is onderdeel van de oudergesprekken. De ouders worden op de hoogte gebracht van het preventiegesprek en de gemaakte afspraken (mondeling of telefonisch). Naar inschatting vindt het preventiegesprek plaats met de ouders erbij. Afspraken en verslag van het kind en/of oudergesprek vastleggen in ParnasSys. Indien het gedrag buiten de klas plaatsvindt en van invloed is op anderen ook melding maken in ParnasSys bij de incidentregistratie.</p>
<i>Probleemgedrag</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Leerling wordt direct aangesproken op overtreding van een schoolregel. • De leerling blijft na ten behoeve van een direct preventie-/correctiegesprek met de leerkracht. • Afhankelijk van de zwaarte van de overtreding wordt een time-outmaatregel opgelegd; tijdelijke opvang op school, binnen (denkstoel) of buiten de eigen klas (een time-out is een ontzegging tot het volgen van een deel van een les, één of meerdere lessen). • De school besluit tot het al dan niet geven van een officiële waarschuwing. 	<p>Ouders van de betrokken leerling(en) worden dezelfde dag telefonisch of mondeling op de hoogte gebracht van het incident en maatregel. Ouders worden uitgenodigd voor deelname aan preventie-/correctiegesprek Dit gesprek vindt binnen 48 uur plaats. Bij zware overtreding van de schoolregels of bij herhaling wordt een schriftelijke waarschuwing gegeven.</p>
<i>Ernstig probleemgedrag</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Leerling wordt direct aangesproken op overtreding van een schoolregel. • De leerling blijft na ten behoeve van een direct preventie-/correctiegesprek met de leerkracht en desgewenst teamleider/IB'er/directie. • Afhankelijk van de zwaarte of frequentie van de overtreding wordt een time-outmaatregel opgelegd; tijdelijke opvang op school, buiten de eigen klas óf buiten school bij bijvoorbeeld BOCS. • De school besluit tot het al dan niet geven van een waarschuwing of bij herhaling of ernstige overtreding schorsing/verwijdering. 	<p>Ouders van de betrokken leerling(en) worden dezelfde dag telefonisch of mondeling op de hoogte gebracht van het incident en maatregel. Ouders worden uitgenodigd voor deelname aan preventie-/correctiegesprek. Dit gesprek vindt binnen 48 uur plaats. Bij zware overtreding van de schoolregels of herhaling volgt een schriftelijke waarschuwing. Ook kan een schorsing of verwijdering volgen. Dit wordt gemeld aan de ouders conform</p>

		de procedure. Deze staat in het schoolplan.
<i>Zeer ernstig probleemgedrag</i>	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling wordt direct aangesproken op overtreding van een schoolregel. • De leerling wordt direct een time-outmaatregel opgelegd (buiten school) en blijft na/komt terug ten behoeve van een preventie-/correctiegesprek samen met ouders en de leerkracht en desgewenst teamleider/IB'er/directie. • De school besluit tot een schriftelijke waarschuwing en verwijdering voor een nader te bepalen periode. Tevens volgt er een gesprek met de leerling, de ouders, leerkracht, IB en directie. Op basis van dit gesprek wordt besloten of de leerling weer welkom is. Hier is altijd sprake van hoor en wederhoor. In het geval van een slachtoffer wordt ook deze meegenomen in het gesprek. 	Ouders van de betrokken leerling(en) worden dezelfde dag telefonisch of mondeling op de hoogte gebracht van het incident en de maatregel. Ouders worden uitgenodigd voor deelname aan preventie-/correctiegesprek door de leerkracht en directie. Dit gesprek vindt nog dezelfde dag plaats. Indien dit niet mogelijk is, is de leerling niet welkom op school totdat het gesprek plaats heeft gevonden. De directie besluit tot het geven van een schriftelijke waarschuwing, schorsing of verwijdering en meldt dit aan de ouders conform de procedure.

*NB:

- Een schorsing moet een laatste middel zijn.
- Bedenk dat het een bijzonder grote impact heeft op ouders en alle andere betrokkenen. - Een schorsing is doorgaans voor één tot twee dagen.
- Daarbij zijn scholen verplicht om schorsingen van langer dan een dag bij de inspectie te melden (directeur-bovenschools directeur).
- Leerlingen kunnen voor ten hoogste één week geschorst worden.
- Een preventiegesprek is om ongewenst gedrag te voorkomen
- Een correctiegesprek is om ongewenst gedrag te corrigeren
- Via het samenwerkingsverband van ZOUT kunnen we kijken naar het plaatsen van leerlingen buiten de school.

Voor het (Fectio)beleid ten aanzien van schorsing en verwijdering verwijzen wij u naar de schoolgids.

2.2 Wat is ongewenst gedrag/pesten

Wanneer ongewenst gedrag, van licht verstrend tot zeer ernstig probleemgedrag, gericht is op een medeleerling, met een bedreigend en systematisch karakter, spreken we van pesten. Pesten is een vorm van mishandeling waarbij de gepeste fysiek en/of mentaal wordt benadeeld. Dit kan zich 'real life' voordoen op school of buiten school en 'online' via bijvoorbeeld social media. Omdat de school een belangrijke plek is waar interactie plaatsvindt tussen leeftijdsgenoten, heeft de school een belangrijke rol in het voorkomen, signaleren en verbeteren van de situaties waarin er gepest wordt. Goed om te weten is dat pesten, bedreiging en andere vormen van problematisch gedrag online net zo zwaar telt (en in sommige gevallen ook strafbaar is) als 'real-life'.

Betrokken partijen

Wanneer pesten binnen de sociale context van de school plaatsvindt, worden betrokken:

- Het gepeste kind;
- De pestende kind(eren);
- De meelopers;
- De ouders van alle betrokken kinderen;

- De leerkracht, intern begeleider en de teamleiders;
- De directie.

Als het pesten zich over de grenzen heen en weer beweegt van de sociale context van de school (maar de kinderen van de school zijn wel betrokken), dan zal contact worden gezocht met die partijen die nodig zijn om zodoende toch in contact te komen met de betrokken kinderen en ouders. Te denken valt bijvoorbeeld aan één van de naburige scholen, de BSO of de sportvereniging.

2.3 Preventie

Wij accepteren pesten niet en zullen er daarom alles aan doen om de situatie te verbeteren. Pesten zien wij niet als een conflict, maar als een gedragsprobleem, waarbij het schoolteam actie onderneemt: wij hebben daarbij een inspanningsverplichting. Allereerst benaderen wij gedragsproblemen, dus ook het probleem van pesten, preventief. Dit betekent dat het pesten en het voorkomen daarvan onderdeel zijn van het sociaal-emotioneel leren bij onze kinderen, waarvoor wij de middelen en regels gebruiken, zoals omschreven in onze methode De Vreedzame School. Daarnaast bieden we de leerlingen ook een aantal lessen aan binnen het thema 'sociale media'. Hoe ga je hier met elkaar om, welke gevaren zijn er en hoe moet je handelen indien je je onveilig voelt? Indien nodig kan er daarnaast ook specifiek aandacht besteed worden aan online pesten, bijvoorbeeld in de vorm van een extra kringgesprek in de groep.

2.4 Aanpak van conflictsituaties en pestgedrag

Ongewenst gedrag zoals o.a. pesten en conflicten moeten als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (de twee direct betrokken partijen en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).

We hebben een eenduidige opvatting over het begrip pesten.

- We spreken van pesten als:
 - er sprake is van ongewenst gedrag dat een ander herhaaldelijk en over een langere periode treft.
 - er sprake is van lichamelijke, geestelijke of materiële schade.
 - er sprake is van machtsverschil: sterker, ouder, machtiger, met meer personen.
- Belangrijke stelregels:
 - als je ruzie hebt of last hebt van een ander nadat je stop hebt gezegd en je komt er daarna zelf niet uit, dan mag je hulp aan de mediator of leerkracht vragen.
 - een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om pestgedrag bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- Als ongewenste gedragssituaties optreden, moeten leerkrachten en ouders (evt. in samenwerking met elkaar) dat signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Bij problemen rondom ongewenst gedrag zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school. In geval van pestgedrag dat buiten de school plaatsvindt maar waarvan de school last heeft, vindt een gesprek plaats met de betrokken partijen. Indien nodig wordt, met in achtname van de wet op de privacy, ook contact gezocht met een eventuele instantie waar dit pestgedrag plaatsvindt. De Gouden Regels blijven de basis. Die gelden voor onze leerlingen immers ook buiten het schoolgebouw.
- Samenwerken zonder bemoeienissen:
 - School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben de verantwoordelijkheid om een probleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van de schoolcontactpersoon nodig. De schoolcontactpersoon

kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. Dit is Sylvia Persoon.

- Op onze school zijn twee opgeleide intern contactpersonen aangesteld. Deze contactpersonen worden op onze website bij naam vermeld.

2.5 Stappen bij ongewenst gedrag

We spreken de kinderen aan op hun gedrag, niet als persoon. De relatie blijft hierdoor in stand en je geeft de mogelijkheid aan de leerling om fouten te herstellen en gedrag te veranderen. Er kunnen conflicten zijn tijdens het (buiten) spelen en conflicten in de klassensituatie. Handelen indien er sprake is van een conflict tijdens het buitenspelen:

1. Leerlingen proberen er eerst zelf (en samen) uit te komen.
2. Op het moment dat de leerlingen er samen niet uitkomen zoeken ze hulp bij een mediator.
3. De mediators gaan met de desbetreffende leerlingen in gesprek. Hier wordt ook verslag van gemaakt. De mediators gaan samen met de leerlingen op zoek naar een antwoord op het probleem.
4. Als het gesprek is afgerond met voor beide partijen een acceptabele oplossing dan kan men elkaar de hand schudden en is het probleem opgelost. Er wordt altijd melding en een verslag van gemaakt.
5. Indien uit de administratie blijkt dat een specifieke leerling vaker betrokken is bij een conflict, dan kan de groepsleerkracht alsnog zelf besluiten tot een gesprek met deze leerling, of stappen zoals beschreven in het begin van hoofdstuk 2. 'Ongewenst gedrag'.

Er kan ook sprake zijn van ongewenst gedrag in de klassensituatie. Handelen indien er sprake is van een conflict in de klassensituatie:

1. De Gouden Regels zijn bij alle leerlingen en medewerkers bekend. Ze worden ook ingeoeft tijdens de lessen van VZS.
2. De leerkracht zal altijd, vanuit zijn professionaliteit, proberen het probleem voor te zijn. Dit kan door: non-verbaal corrigeren, belonen, negeren, etc.
3. Indien een leerling ongewenst gedrag vertoont volgt er een correctie. Dit gebeurt dicht bij het kind, zonder stemverheffing. Doel is om het gedrag zo snel en rustig mogelijk te corrigeren. Indien dit niet lukt, volgt er een eerste waarschuwing. Anderen mogen zien / horen welk gedrag er gecorrigeerd wordt. Refereer indien mogelijk ook aan de bijbehorende Gouden Regel. Indien de leerling het begin van gewenst gedrag laat zien volgt een opsteker: Fijn / Dank je wel.
4. Bij herhaling volgt een tweede waarschuwing. De leerling krijgt nu een keuze. Gewenst gedrag laten zien of een time-out. De leerling verwoordt welke keuze hij maakt. Indien de leerling het begin van gewenst gedrag laat zien volgt een opsteker: Fijn / Dank je wel.
Indien de leerling een time-out krijgt is er per leerplein afgesproken wat deze inhoudt. Zowel de plek als het handelen op die plek (werken, niks doen) is bekend. Ook is voor eenieder zichtbaar dat deze leerling een time-out heeft.
Tot nu toe hebben wij het over licht verstorend gedrag of minimale vormen van verzet.
5. In geval van grensoverschrijdend / agressief gedrag hanteren we, volgens de VZS, de volgende handelingen:
 - Wees je bewust van de grenzen en merk op tijd dat deze overschreden worden. Wees duidelijk in woord en gebaar en straal zekerheid uit. Ga niet in discussie. Stop met...ik wil dit niet / ik heb hier last van.
 - Blijf rustig en blijf in controle over je eigen gedrag als opvoeder.
 - Benoem het concrete gedrag en vertel wat de effecten zijn op jezelf en anderen.
 - Vraag of dit ook de bedoeling was/is. Dit kan ontschuldigend en dus de-escalierend werken.
 - Verzoek de ander het gedrag aan te passen. En geef daar ook een bepaalde tijd voor.
 - Agressie mag je niet negeren. Hier dien je direct op te reageren. Als dit niet veilig voelt voor je, vraag een collega om hulp.
 - Reageer zakelijk, zonder stemverheffing en machtsvertoon. Gebruik een lage stem.
 - Reageer niet complementair (naar achter lopen als de leerling dreigt).

- Reageer niet op nieuwe provocaties. Daardoor krijg je eerder escalatie.

Extra noot bij de time-out:

De time-out moet altijd minder aantrekkelijk zijn dan de klassensituatie.

Kinderen kunnen niet uit zichzelf kiezen voor een time-out, behalve wanneer dit afgesproken is met de leerling en dit ook beschreven staat in een handelingsplan.

Een time-out heeft een maximale tijd zodat het geen (extra) negatief gedrag gaat oproepen. Dit kan bijvoorbeeld leeftijd gekoppeld zijn. Een kind van zes blijft zes minuten op de time-out plek.

2.6 De begeleiding bij pestgedrag:

De begeleiding geven we op de onze school via een driesporenbeleid:

- Begeleiding van de gepeste leerling(en);
- Begeleiding van de pester(s);
- Begeleiding van de andere kinderen van de groep.

Daarnaast geven wij adviezen aan de ouders van de betrokken partijen.

De basis in dit alles, is de zogenaamde No-Blame aanpak. Dit altijd onder begeleiding van een medewerker die hierin gespecialiseerd is. Op dit moment (2022) Bianca van den Heuvel.

Begeleiding van de gepeste leerling(en):

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en van wie heb je last?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het conflict.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die uitgelokt wordt. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling.
- Het benadeelde kind niet over beschermen. Hiermee plaats je het kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het ongewenste gedrag zelfs nog toe kan nemen.
- In overleg met de Intern Begeleider hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen; CvE (Centrum voor Elkaar), Schoolmaatschappelijk werk, huisarts.
- De gepeste leerling eventueel ook naar eigen handelen laten kijken? Pesten is nooit goed te praten, maar soms vertoont een leerling bepaald gedrag wat anderen vervolgens triggert.

Begeleiding van de pester(s):

- Praten; zoeken naar de reden van het pesten.
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten het andere kind heeft.
- Opsteker als kind zich aan de regels en afspraken houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenkenhouding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen.
- Inleven. Verdiepen in het kind; wat is de oorzaak van het negatieve gedrag? (bijv. problematische thuissituatie, buiten gesloten voelen, jaloezie, verveling, baas willen zijn (macht), voortdurend de competitie aan gaan, in een niet passende rol worden gedrukt)
- In overleg met de Intern Begeleider hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen; CvE (Centrum voor Elkaar), Schoolmaatschappelijk werk, huisarts.

Begeleiding van de andere kinderen van de groep:

- De kinderen met gesprekken bewust maken van de invloed die ze (kunnen) hebben ten aanzien van het voortbestaan of het stoppen van het negatief gedrag.
- De kinderen stimuleren om voor zichzelf op te komen.
- De kinderen stimuleren om voor een ander op te komen.
- De sterke kanten van de gepeste leerling(en) benadrukken.
- Samen spelen en samen werken met het gepeste kind stimuleren door bijvoorbeeld voor de pauze een buitenspeelplan te maken (wie speelt met wie, wat en waar).

- Kinderen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het behoud van een goede sfeer in de groep.
- Herhalen van de gedragsregels van school en de groepsregels.
- Benadrukken dat kinderen verschillend mogen zijn.

2.7 Adviezen aan de ouders van betrokken partijen

Ouders van de benadeelde/gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als conflicten niet op school gebeuren, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de veroorzakers om het probleem bespreekbaar te maken.
- Conflictsituaties/pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport, toneel, scouting o.i.d.
- Steun uw kind in het idee dat er gezamenlijk aan een oplossing wordt gewerkt.

Ouders van de pester(s):

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport, toneel, scouting o.i.d.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat of in elk geval het pesten veroordeelt. Ouders conformeren zich altijd aan de Gouden Regels.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het benadeelde/gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Het pestprobleem wordt aan alle ouders bekend gemaakt indien het pestprobleem in de gehele groep besproken wordt. De leerkracht is professional en bepaalt zelf of het pestprobleem in de groep gemeld wordt. Bij twijfel raadpleegt hij/zij pleincollega's en/of de IB-er.

2.8 Mediatie

Als je wilt dat een ander stopt met "iets" dat jij niet wilt, dan zeg je **Stop met.....(gedrag)**. De ander moet direct stoppen!

Dit houdt in: tot hier en niet verder. Het is dan ook overduidelijk wanneer iemand in overtreding is, dus door een stop heen gaat. Dit mag direct gemeld worden bij de mediator of leerkracht.

De leerkracht roept de betrokken bij zich en laat de kinderen samen een win-winoplossing zoeken voor het conflict. Middels de no-blame aanpak wordt gekeken naar hoe het conflict startte en wat elk had kunnen doen om dit te voorkomen. Tevens wordt bekeken wat je de volgende keer anders kunt doen. Als de kinderen er niet samen uitkomen, maakt de leerkracht een afspraak om er op een later tijdstip, samen met de betrokkenen, op terug te komen. Tijdens het buitenspelen kan het zijn dat de kinderen met een mediator in gesprek gaan. Dit gaat volgens de methode zoals beschreven in 'De Vreedzame School'. Indien de mediators er niet met de leerlingen uitkomen wordt er een groepsleerkracht gevraagd te bemiddelen.

3. REGISTRATIE

3.1 Incidentenregistratie

Het doel van incidentenregistratie is leren van incidenten en voortschrijdend veiligheidsbeleid op basis van de schoolpraktijk. Wij registreren incidenten in ParnasSys en analyseren deze om zo een veilig schoolklimaat te stimuleren én behouden.

januari 2022

4. Extra bijlage: Protocol grensoverschrijdend gedrag ouders

4.1 Samenvatting

Een goede samenwerking tussen ouders en school is van groot belang. Voor elke basisschool is het van essentieel belang dat er een goede samenwerking is tussen ouders en de school. Dit komt het welbevinden en de leerresultaten van de leerlingen ten goede.

Ouders kiezen voor de werkwijze en de pedagogische benadering van de specifieke school. We vragen hen achter deze aanpak te staan. Dit biedt kinderen veiligheid.

Wat wanneer ouders het niet eens zijn met de aanpak of het beleid van school?

Wanneer ouders het niet eens zijn met het verloop in de groep of de aanpak van een medewerker, dan kan de ouder een afspraak maken met betreffende medewerker om hierover in gesprek te gaan. Ouders kunnen ervan op aan dat de medewerker hier tijd voor maakt. Voor een goed gesprek is echter geen gelegenheid aan het begin van een schooldag (in de deuropening of gang). Dan is de medewerker verantwoordelijk voor de leerlingen en het onderwijs.

Wanneer het gesprek met de medewerker niet tot overeenstemming leidt, kan een ouder een afspraak maken met de directeur. In situaties waarin het onvrede over beleid betreft is de directeur ook de aangewezen gesprekspartner. Bij onvrede over beleid kunnen ouders zich ook tot de MR wenden.

Als de onvrede leidt tot een klacht dan verwijzen we ouders naar de klachtenprocedure die te vinden is op de website van Fectio. Dezelfde procedure is ook te vinden op de website van elke school. De interen contactpersonen van de school en de externe vertrouwenspersoon van Fectio kunnen ouders adviseren bij hun overweging tot het indienen van een klacht. Buiten deze procedure om behoort een informeel gesprek met de bestuurder ook tot de mogelijkheden.

Bij een verschil van mening of inzicht, verwachten we van onze medewerkers en ouders dat ze het goede voorbeeld geven richting de kinderen. Dat ze erop gericht zijn te komen tot een oplossing, elkaar met respect benaderen en geen kwaadspreken over elkaar.

Wanneer medewerkers agressief benaderd worden kan dit een grote impact hebben op hun gevoel van veiligheid en daarmee op hun werkplezier en gezondheid. Het is aan ons als stichting om deze veiligheid zo goed als mogelijk voor al onze medewerkers te garanderen. Deze richtlijn is bedoeld als hulp hierbij. In de richtlijn staat beschreven wat we als professionals kunnen doen wanneer ouders grensoverschrijdend-, of zelfs ontoelaatbaar gedrag vertonen. Dit om houvast te bieden in situaties waardoor je onaangenaam wordt overvallen. In het algemeen bouwen we hier gelukkig niet veel ervaring mee op. Met deze richtlijn kunnen we profiteren van ervaring van anderen en hoeven we niet zelf het wiel uit te vinden. Fectio heeft een beleid Sociale Veiligheid opgesteld (zie Sharepoint van KS Fectio) wat ook ondersteunend is voor medewerkers. Deze richtlijn heeft een directe relatie met dit beleid.

4.2 Ongewenst gedrag in oplopende mate

Vormen van ongewenst gedrag in oplopende ernst

Lichtere vormen van agressie

- Het aanspreken van andere kinderen op hun gedrag binnen de muren en het terrein van de school, waarbij de relatie 'groot tegenover klein' wordt ingezet. (Wanneer ouders ingeschakeld zijn als vrijwilliger en mee verantwoordelijk zijn voor de orde en veiligheid is dit een andere situatie)
- 'Lichte' non-verbale agressie: Hard praten, door iemand heen praten, te dichtbij staan, heftig gebaren, maar ook het negeren van iemand.
- 'Lichte' verbale agressie: Eén keer vloeken, één keer persoonlijk uitschelden (de inschatting is dat het ouders ontglipt, ze hebben zichzelf niet helemaal in de hand in hun emotie).

Stevige vormen van agressie

- Stevige non-verbale agressie: Schreeuwen, heel dichtbij staan, iets stuk maken, omverwerpen of met iets gooien.
- Stevige verbale agressie: Aanhoudend vloeken en schelden, maar ook onderhuidse of onderkoelde denigrerende opmerkingen zoals 'en dat heeft de Pabo gedaan'. (De inschatting is dat het de intentie is te intimideren)
- Uiten van dreigementen: Ik maak je het leven zuur, Ik sla je in elkaar, Ik weet je wel te vinden, Ik ga naar de pers...
- Seksuele intimidatie, verbaal en non-verbaal.
- Fysieke agressie.

Indirecte vormen van agressie

- Het verspreiden van leugens.
- Het uiten van negatieve verhalen op social media.

**Talent
gezocht!**

